

BIBLIOGRAFIE

Hitler ve Świdnici aneb Prolog

Knihovna Ossolińských ve Wrocławu – autorka čerpala z jejích sbírek, mj. soudobých vydání novin *Pionier*, *Słowo Polskie* nebo *Wiadomości Świdnickie*

HEYDECKER Joe, LEEB Johannes. *Trzecia Rzesza w świetle Norymbergii. Bilans tysiąca lat*, překl. Marek Zeller, Warszawa 1979.

McKALE Donald M. *Naziści na celowniku sprawiedliwości*, překl. Jolanta Sawicka, Warszawa 2013.

NAWROCKI, Edmund. *Z dziejów Świdnicy*. Świdnica 1998.

PIOTROWSKI Stanisław. *Dziennik Hansa Franka*. Warszawa 1956.

Völkischer Beobachter, červen 1930.

W. Z., Hitler przed sądem w Świdnicy, *Wrocławski Tygodnik Katolików*, roč. 10, 1962.

WOLAN Hubert, Świdnickie procesy narodowosocjalistycznych bojówkarzy (1929–1930), *Studia Śląskie*, sv. XXX, 1976

Kapitola I

Morchardt – tramvajář z Bukoviny

Archiv Muzea Gross-Rosen ve Valbřichu.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Varšavě.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Wrocławu.

Centrum Karta – Archiv orální historie – shromážděná svědectví vězňů.

BUŁAT Andrzej, DOMINIK Wacław. *Aż stali się prochem i rozpaczą*. Wrocław 1980.

- DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I: Obóz Gross-Rosen., s. 2–7, Warszawa 1982–1989.
- DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. II: Filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen, s. 1–6, Warszawa 1982–1987.
- DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. IV: Bibliografie więźniów, s. 1–9, Warszawa 1984–1989.
- DOMINIK Wacław. Nagrobek dla SS-mana, *Gazeta Południowa*, 10. 06. 2008.
- DUDOWA, Halina. (ed.) *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I: Obóz Gross-Rosen., s. 1, Warszawa 1982–1989.
- GERLACH Moritz. The Concentration Camp Victim Who Never Was, *Der Spiegel*, 14. 01. 2020.
- JÜTTNER Julia, Beihilfe zum Mord in 5230 Fällen, *Der Spiegel*, 15. 10. 2019.
- JÜTTNER Julia, Nur ein einfacher Wachmann?, *Der Spiegel*, 17. 10. 2019.
- JÜTTNER Julia, Ich habe viele Leichen gesehen, *Der Spiegel*, 21. 10. 2019.
- JÜTTNER Julia, Ich hatte die Möglichkeit erwogen, zu verschwinden. Aber wohin?, *Der Spiegel*, 16. 12. 2019.
- JÜTTNER Julia, Nebenkläger mit falschem Lebenslauf, *Der Spiegel*, 27. 12. 2019.
- JÜTTNER Julia, War es wirklich so schlimm? – Nein. Schlimmer, *Der Spiegel*, 24. 01. 2020.
- JÜTTNER Julia, Er hat es nie hinterfragt, *Der Spiegel*, 29. 04. 2020.
- JÜTTNER Julia, Unsicherer Einzelgänger, *Der Spiegel*, 11. 06. 2020.
- PIOTROWSKI Paweł, SZWAGRZYK Krzysztof, TREBACZ Wojciech (ed.). *Twarze dolnośląskiej bezpieki. Obsada kierowniczych stanowisk Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa na Dolnym Śląsku 1945–1990*, Wrocław 2010.
- Yahalomi Ariel, *Przeżyłem*, Będzin 2014.

Kapitola II

Pippel – Holandaň z krematoria

Archiv Muzea Gross-Rosen ve Valbřichu.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Varšavě.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Wroclawi.

DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I:

Obóz Gross-Rosen., s. 2–7, Warszawa 1982–1989.

DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. II:

Filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen, s. 1–6, Warszawa 1982–1987.

DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. IV:

Bibliografie więźniów, s. 1–9, Warszawa 1984–1989.

DUDOWA, Halina. (ed.) *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I: Obóz

Gross-Rosen., s. 1, Warszawa 1982–1989.

GIELO Józef. *Gross-Rosen*. Warszawa 1970.

HAŁGAS Kazimierz. *Byłem w KL Gross-Rosen i Dyhernfurth*.

Wałbrzych 2013.

MOŁDAWA Mieczysław. *Gross-Rosen. Obóz koncentracyjny*

na Śląsku. Warszawa 2009.

OLSZYNA Roman. *KL Gross-Rosen. Wybór artykułów*. Rogoź-

nica 2005.

SIEJWA Feliks, *Więzień III pola*. Lublin 1964.

WIDOK Norbert, *Przeżyć*. Wałbrzych 2018.

WIECIECH Julian. Moim szczęściem jest to, że przeżyłem, In.

Moje wojenne dzieciństwo, sv. 5, Warszawa 2001.

WESELI Agnieszka, Homoseksualiści i homoseksualizm w KL

Auschwitz – Birkenau w świetle oświadczeń byłych więźniów obozu, *Przegląd Historyczny*, sv. 98, 2007.

Kapitola III

Nygele – kápo, jemuž Bierut udělil milost

Portal Wirtualny Sztetl, sztetl.org.pl.

www.jacobhennenberg.com

Archiv Muzea Gross-Rosen ve Valbřichu.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Varšavě.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Wroclawi.

- CHŁOPTAŚ Marcin, dokumentární film *Józio chodź do domu*, 2016.
- CYBULSKI Bogdan, Podobóz obozu koncentracyjnego Gross-Rosen AL Waldenberg (Wałbrzych), *Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi*, sv. XIII, 1990.
- DOBKIEWICZ Agnieszka, Polak i wypędzony z Wałbrzycha Żyd odnalezieni po 60 latach, *Gazeta Wyborcza*, 20. 07. 2017.
- FEDOROWICZ Andrzej, Świadek w otchłani zła, *Newsweek Historia* 1/2020.
- KAJZER Abraham, *Za drutami śmierci*. Wałbrzych 2013.
- KAWALEC Krzysztof, JASIAK Ksawery, STANEK Piotr. *Koniec wojny na Śląsku. Rok 1945*, Wrocław 2018.
- LEVI Primo, *Czy to jest człowiek?*, Warszawa 1998.
- MROZOWSKI Wacław, *Dolnośląskie wspominki*, Katowice 1966.
- SULA Dorota, *Szkice z historii Konzentrationslager Gross-Rosen*, Wałbrzych 2019.
- WIENER Alter, *From A Name to A Number: A Holocaust Survivor's Autobiography*, Bloomington 2007.
- WIETRZYŃSKI Rafał, *Świebodzice. Miasto, ludzie, wydarzenia*, Świdnica 2019.
- WOJCIECHOWSKI Grzegorz, Ułaskawienia Prezydenta Bieruta. Losy wniosków o ułaskawienie skazanych przez sądy wojskowe (1947–1952), *Archiwum Kryminologii*, sv. XXI, 1995.

Kapitola IV

Andělé v černých uniformách

Archiv Muzea Gross-Rosen ve Valbřichu.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Varšavě.

Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Wrocławu.

DOBKIEWICZ Agnieszka, Podziemne miasto Osówka – nowoczesna trasa wywołująca dreszcze. Budowano tu siedzibę Hitlera, *Gazeta Wyborcza*, 15. 02. 2020.

DOBKIEWICZ Agnieszka, Upiorny koniec KL Gross-Rosen. Wielotysięczna masakra więźniów, *Gazeta Wyborcza*, 5. 04. 2018.

- DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I: Obóz Gross-Rosen., s. 2–7, Warszawa 1982–1989.
- DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. II: Filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen, s. 1–6, Warszawa 1982–1987.
- DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. IV: Bibliografie więźniów, s. 1–9, Warszawa 1984–1989.
- DUDOWA, Halina. (ed.) *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I: Obóz Gross-Rosen., s. 1, Warszawa 1982–1989.
- ELEKTROWICZ Leszek, *Gwiazdy drwiące*. Warszawa 1974.
- GIELO Józef, *Gross-Rosen*, Warszawa 1970.
- GŁADYSZ Antoni, *Powrót z piekła hitlerowskiego*, Tarnów 1945.
- HAŁGAS Kazimierz. *Byłem w KL Gross-Rosen i Dyhernfurth*. Wałbrzych 2013.
- KAJZER Abraham, *Za drutami śmierci*, Wałbrzych 2013.
- LAMPARSKA Joanna, *Imperium małych piekieł*, Kraków 2019.
- MAZUCH Martin, dokumentární film *Transport smrti*, 2013.
- MUCHA Bogdan, *Tajemnice ziemi żarowskiej. Przewodnik po miejscach znanych i zapomnianych*, Świdnica 2019.
- MUCHA Bogdan, „Tylko dla orłów”, czyli rajd niemieckich komandosów z Łazan na Brzeg Dolny, dostępne online: <http://izba.centrum.zarow.pl/artykuly/363-tylko-dla-orlow-czyli-rajd-niemieckich-komandosow-z-lazan-na-brzeg-dolny> [citováno v roce 2019].
- NOWAKOWSKI Stanisław, *Muzułman wraca do domu i inne pamiętniki*, Kraków 1985.
- NOWOTNY Sobiesław, DOBKIEWICZ Andrzej. *Leksykon historii wsi powiatu świdnickiego do 1945 r.*, Świdnica 2019.
- OLSZYNA Roman, *KL Gross-Rosen. Wybór artykułów*. Rogoźnica 2005.
- WRÓBEL Bogusław, Dyhernfurth – fabryka śmierci, *Odkrywca* 4/2016.

Kapitola V

Günther. Poslední tajemství doktora Mengeleho?

Archiv Muzea Gross-Rosen ve Valbřichu.

- Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Varšavě.
 Archiv Ústavu národní paměti, pobočka ve Wroclawi
 Archiv Ústavu národní paměti, pobočka v Kielcích.
 Archiv Ústavu národní paměti, pobočka v Krakově.
 Státní archiv ve Wroclawi, pobočka v Kamieńci Ząbkowickém.
 Státní archiv v Legnici.
 Archiv matričního úřadu v Jaworu.
 BEZWIŃSKA Jadwiga, CZECH Danuta (ed.) *Oświęcim w oczach SS: Höss, Broad, Kremer*, překl. Eugenia Kocwa, Jerzy Rawicz, Katowice 1982.
 DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I: *Obóz Gross-Rosen.*, s. 2–7, Warszawa 1982–1989.
 DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. II: *Filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen*, s. 1–6, Warszawa 1982–1987.
 DOBROSZYŃSKA, Zofia (ed.). *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. IV: *Bibliografie więźniów*, s. 1–9, Warszawa 1984–1989.
 DOUGLAS Raymond M. *Powojenne losy Niemców. Wypędzeni*, překl. Grzegorz Siwek, Warszawa 2013.
 DUDOWA, Halina. (ed.) *Przeżyliśmy Gross-Rosen*, sv. I: *Obóz Gross-Rosen.*, s. 1, Warszawa 1982–1989.
 Filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen, informator, Wałbrzych 2008.
 GŁADYSZ Antoni, *Powrót z piekła hitlerowskiego*, Tarnów 1945.
 GONI Uki, *Prawdziwa Odessa. Jak Peron sprowadził hitlerowskich zbrodniarzy do Argentyny*, překl. Ewa Androsiuk-Kotarska, Zakrzewo 2016.
 HAŁGAS Kazimierz, *Byłem w KL Gross-Rosen i Dyhernfurth*, Wałbrzych 2013.
 BORZYKOWSKI Józef (ed.). *Historia Brus i okolic*, Gdańsk-Brusy 2006.
 HÖSS Rudolf, *Autobiografia Rudolfa Hössa komendanta obozu oświęcimskiego*, překl. W. Grzymiski, zprac. A. Pankiewicz, Warszawa 1989.
 HÖSS Rudolf, *Wspomnienia Rudolfa Hössa, komendanta obozu oświęcimskiego*, Jan Sehn, Eugenia Kocwa, Warszawa 1956.

- KELLER Sven, *Günzburg und der Fall Josef Mengele*, München 2003.
- KONIECZNY Alfred, *KL Gross-Rosen – hitlerowski obóz koncentracyjny na Dolnym Śląsku 1940–1945*, Wałbrzych 2006.
- LAMPARSKA Joanna, *Imperium małych piekieł*, Kraków 2019.
- McKALE Donald M., *Naziści na celowniku sprawiedliwości*, překl. Jolanta Sawicka, Warszawa 2013.
- MINOROWICZ-McBRIDE Marta, dokumentární film *Anioł Śmierci*, 2008.
- MOŁDAWA Mieczysław, *Gross-Rosen. Obóz koncentracyjny na Śląsku*, Warszawa 2009.
- MROZOWSKI Wacław, *Dolnośląskie wspominki*, Katowice 1966.
- NOWOTNY Sobiesław, DOBKIEWICZ Andrzej. *Leksykon historii wsi powiatu świdnickiego do 1945 r.*, Świdnica 2019.
- STOCHOWA, Zofia (ed.). *Numery mówią. Wspomnienia więźniów, wybór dok. Jan Przewłocki, Tadeusz Sobolewicz, Aleksander Widera*, Katowice 1980.
- OLSZYNA Roman, *KL Gross-Rosen. Wybór artykułów*, Rogoźnica 2005.
- PENA Manuel Moros, *Lekarze Hitlera. Zbrodnicza medycyna*, překl. Joanna Kowalczyk, Warszawa 2014.
- POSNER Gerald, *Dzieci Hitlera. Jak żyć z piętnem ojca nazisty*, Kraków 2019.
- POSNER Gerald, WARE John, *Mengele. Polowania na Anioła Śmierci z Auschwitz*, překl. Piotr Nowakowski, Kraków 2019.
- POSNER Patricia, *Farmaceuta z Auschwitz. Historia zwyczajnego zbrodniarza*, překl. Michał Szymonik, Kraków 2019.
- PRZYTULECKI Andrzej Wojciech, *Historia Targoszyna*, Wrocław 2004.
- ROSTKOWSKI Jerzy, *Podziemia III Rzeszy*, Poznań 2015.
- SEGEV Tom, *Soldiers of Evil*, New York 1987.
- SPITZ Vivien, *Doktorzy z piekła rodem*, překl. Jan S. Zaus, Poznań 2019.
- STEINACHER Gerald, *Zbiegli naziści. Jak hitlerowscy zbrodniarze uciekali przed sprawiedliwością*, překl. Maciej Antosiewicz, Wołowiec 2015.

- SULA Dorota, *Szkice z historii Konzentrationslager Gross-Rosen*, Wałbrzych 2019.
- SZAMOcki Przemysław, *Filia KL Stutthof „Sophienwalde” oraz obozy pracy w Dziemianach 1943–1945*, Gdańsk 2013.
- PIOTROWSKI Paweł, SZWAGRZYK Krzysztof, TRĘBACZ Wojciech (ed.). *Twarze dolnośląskiej bezpieki. Obsada kierowniczych stanowisk Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa na Dolnym Śląsku 1945–1990*, Wrocław 2010.
- VÖLKLEIN Ulrich, *Josef Mengele – doktor z Auschwitz*, przekł. Artur Kuć, Urszula Poprawska, Warszawa 2011.
- Wiadomości Świdnickie*, roczniki 1945–1947.
- WIDOK Norbert, *Przeżyć*, Wałbrzych 2018.
- WIECIECH Julian, *Moim szczęściem jest to, że przeżyłem*, In. *Moje wojenne dzieciństwo*, sv. 5, Warszawa 2001.
- WIESENTHAL Szymon, *Prawo, nie zemsta*, Kraków 2010.